

זהבה להמן, נוף בשמן

זהבה ליהמן בית האמנים, תל-אביב

תערוכה נעימה מאד של נופים שטופי אור. טיפול נכון בצבע, חסכנות מבורכת בפרטים, תמצית שיש בה פיוט והתחלה ברגל הנכונה. תערוכת יחיד של בוגרת מכון אבני ובית הספר הגבוה לציוה בת"א.

הרולד רובין "רסיסים מחיי"

בפברואר 1981, פנימי למוזיאון ישראל, הצעתי להציג תערוכה מעבודותי. באפריל - הראו לי מאירה פרי ויגאל צלמונה את המקום המיועד - אולי בילי רוז במוזיאון ישראל נתבקשתי להתחיל מיד בעבודה ולהכין תערוכה מיוחדת שהיתה אמורה להיות מוצגת בסתיו. החלטתי להקדיש את התערוכה לרסיסים מחיי בארץ, מאז היגרתי הנה ב-1963.

כשהתחלתי לעבוד, גיליתי עקבות. עקבות שלוש נשים, שני בנים !!! בתוך חיי. הדימויים הם אישיים מאד. אשתי הראשונה. צוק. עזרא צונן, אני תופס בו - לצאת לדייג עם שני בני הקטנים, עכשיו חיילים. הזונות ברחוב הירקון. טנקים ושבוים עם פרשיה רומנטית בירושלים ב-1967. ב-1973 אני פוגש במרים. מלחמת ששת הימים. 1975 - מילואים בחברון. "המפקד שלי" - כובע פלדה. 1976 - מתחת לחופה. בגין, האפיפיור היהודי הראשון. 1980 - אביגיל נולדה.

לאחר חודשים של עבודה, המוזיאון מבקש לראות "תוצרת". בתגובה אומר לי מר צלמונה בטלפון: "הם אמרו שזה יותר מדי Statement". "לא בקו של המוזיאון". תערוכת היחיד בוטלה, הוצע לי להציג עם שני אומנים נוספים. אני עדיין ממתין לתאריך. עבודתי נקטעה. העבודות המוצגות כאן הן כשליש מהפרוייקט אותו עמדתי לבצע עבור המוזיאון.

ברוך אגדתי תערוכה לזכרו בגלריה "גיא" בתל-אביב

מוותיקי הסרט הישראלי. כוריאוגרף, צייר, במאי סרטים. איש יפה ואמן פורה בתקופה שחלפה. חלק מתל-אביב הקטנה. בזהמיין אמיתי.

לאחר קריאת ה"אינדקס" הזה, נותר רק להביט בעבודותיו של ברוך אגדתי כדי להבחין. אך יתכן וגם היום תישאר אגדת אגדתי סתומה ומסתורית בחלקה. קשה לשמוט אם היה הרקדן הטוב ביותר שבין הציירים או הצייר הטוב שבין אנשי הקולנוע. הדחף שלו לביטוי יצירתי היה כה גדול שהתנועה דבקה בציור, והציור דבק במחול. כך נוצרה למשל ה"הורה" המפורסמת שלו. ציור מלא סערה אכספרסיבית. כך נוצרו הסרטים מלאי החלוציות והחזון. כך נוצר בארץ המחול המודרני הראשון. אגדתי עשה סרטים עדלאידות ונשפי פורים. הוא הביא עמו משבירוח אוונגרדי אירופאי אך בד בבד ניסה להחיות את תרבות המזרח בצוירו המשפיעים מפסיפסים וקרימיקה עתיקה. וכמו כן מתנועות המחול הערביות והדרוזיות. גורית קדמן סיפרה לי שהוא היה הראשון שהכניס למחול אלמנטים טיפוסיים לתושבי הארץ ולעליות החדשות. גיורא מנור זכר ריקוד של "דנדי" ערבי מיפועם פרח אדום ביד ו"פורטרטים" של דמויות מהעיר. אבא שלי שהגיע לארץ בשנות ה-20, וזכר ריקוד של ערבי העוסק בקטיפ צפרדס ופורש הצידה לעשות את צרכיו. כל זאת לצלילי תוף בלבד, ללא מסיקה, אוונגרד אמיתי.

כבני תקופתו הציירים: ראובן, ציונה תגיר, שמי, גליקסברג, לובין ואחרים, נתפס לאקוסטיקה, לתניך, לנוף הארץ, ונע בין השפעות פוביסטיות, קוביסטיות ומופשטות, כשצוירו המשי שלו משמשים אטרקציה מיוחדת במינה.

ציונה תגיר שהיתה חברתו הקרובה נשאה דברים בפתיחת התערוכה ואמרה בין השאר: "הוא היה חלוץ רב צדדי של אמנות והשאיר לארצנו הקטנטונת ולתל אביב בעיקר, נכס אמנותי גדול. ציבורנו לא עמד עוד כראוי על ערכו של אגדתי כצייר וכאמן יהודי עממי המבקש סיגנון עברי חדש לארצנו".

את התערוכה אירגנה צילה, אשת יצחק ו"ל אחיו של ברוך אגדתי, אשר נפטר לפני כשנה והיה שותף לפעילותו האמנותית של אחיו לאורך השנים. צילה אגדתי, אשה מיוחדת במינה (הגנת שלי מרחוב פרוג בת"א, "מעונות עובדים"...), מספרת בערגה על אגדת שני האחים, על האהבה לה זכתה בחייה, על רצונה להנציח את שמו של ברוך אגדתי הנושא בחובו סמל תקופה שלא תחזור. נאחל לה שתצלח.

רות שלום, מתוך התערוכה הקבוצתית: "דעות"

"דעות"

רות שלום, שאול באומן, יוסף מזרחי, שאול קנז, רוני רכב

בית האמנים, תל-אביב

חמישה אמנים סימפטיים עוסקים במחאות. מחאות כל כך יפות שבא לבכות. (ישיני - הפרידה קשה. נוף קדומים הגורם לרטט בלב כל רצון עז להחזיק בנוף כשאיפתו של ילד, "רוני רכב" - מתוך הקטלוג). לכולם כואב דבר מה והתנועה הקיבוצית, ההתנחלויות, הפליטים, צה"ל, והמימסד האמנותי כולם רואים עצמם לא רק אמני צורה וצבע אלא גם קצת שליחי ציבור, וזה יפה, וזה תמים, ו... חבל שזה לא "מזוי".

המחאה לכשעצמה, טובה לכל עונה ומתמסדת מהר אך כשהיא משחקת "מחבואים" עם ערכי ציור, מיד "דופקים" אותה. לכן אפשר לחיות בסלון עם מחאות חמודות אלה, ולא להיזק.

עמנואל בר-קדמא

רישומי נשים

גלריה עמליה ארבל

כאשר מבקר ועיתונאי ("ידעות אחרונות") עוסק גם בציור, הוא בצרות. עמנואל בר-קדמא לא יושב וחשב במה להתחיל קודם. הוא שייך ל"זוע" כזה. אין לו קרניים והוא לא מפריס פרסה, יש לו נפש רגישה ועיפרון מרטט והוא אפילו מוכשר, מי יכול לסבול את זה היום?

עמנואל מצייר נשים לבושות, חשופות, מהורהרות, אירוטיות, עם צבע, בלי צבע, מתולתלות וחלקות הקו שלו נע בין היסוס לויטואויות, בין בטחון לשאלה. יש לי רק טענות לחוש הסלקטיבי שלו בתצוגה, אבל מה לעשות, הבחור שופע.

מרגלית לב

עבודות באמאיל, שמן ואקריליק

בית "יד לבנים" ראשון-לציון

מרגלית מציגה תמונות אמאיל אפיות בתוך תנור ופריכות. הידע המקצועי שלה מקביל לזה של "שף" מדופלם ומעורר סקרנות אצל בעלי מקצוע. האמנית היא בעצם פסלת מוכשרת, תלמידתו לשעבר של הפסל יעקב אפשטיין, שעברה בשנים האחרונות לציור ולעיסוק באמאיל. לכן, טיפולה בחומר מקרין מיומנות וסביר להניח שמצאה בו את דרכה. אך מה שטוב לאמאיל לא בהכרח טוב לציור הציורים הנראים כסקיצות שטחיות לאמאיל.

ברוך אגדתי, 1923

תל-אביב בירושלים

תערוכת בוגרי המדרשה למורי אמנות

ברמת-השרון

בית האמנים – ירושלים

ד"ר גדעון עפרת, הממונה על התערוכות במקום, לשנה, הזמין את יאיר גרבוז להיות- אוצר אורח באחת מן התערוכות שתכנן. גרבוז אסף את קולקציית המציגים ב"שער" בת"א ותרם אותה לירושלים. לא ברור עד היום אם נפל על ירושלים זוהר שכינה עקב תערוכה זו, אבל ברור לגמרי שהחברה מתקרבת למסד בצעדים בטוחים. לא אמרתי אף מילה על התערוכה! אין מה להגיד.

אוסוולדו רומברג

עבודות חדשות

גלריה "גימל" ירושלים

הדרום-אמריקני הסוער אוסוולדו רומברג – צייר, מורה, ומנהל המחלקה לאמנות ב"בצלאל", מציג עבודות חדשות. האסתטיקה המלומדה של תולדות האמנות, והאנאליזות, שהיו עיקר עיסוקו של רומברג בתערוכתו במוזיאון ת"א לפני כשנתיים, פינו מקומן ל"קיצור דרך" קטן אל תודעתו של הצופה הפוטנציאלי. הוא מצייר כתמים או קווים צבעוניים על רפרודוקציות של פיקאסו, סיזאן, ורמיר, לאונרדו דה-וינצ'י, ואן גוך, רנואר ועוד.

למה?

צריך "לתפוס" את רומברג נכון, לא להיתפס לפאניקה של רצינות. חוסר יכולתו של הדור האימפוטנטי הזה לנגוע בקרסולי ה"גדולים" מוליד פרובוקציות אינטליגנטיות, ה"חזרה לציור" עושה שמות בלא-אינטליגנטים. רומברג עושה עכשיו "דאדא" אינטלקטואלי לאלה "שקוראים" את כתביו. הוא זורק צבעים בחוסר אחריות זהיר, ופה ושם מתאים את הגוונים, עובד על ניגודים, והולך נגד הכיוון הקודם של עצמו (כלומר עם הצבעים האותנטיים של הרפרודוקציה). יש שלוש אפשרויות: 1. מי שאוהב רפרודוקציות, ימשיך לאהוב אותן בלי רומברג; 2. מי שמכבד עד פאנטיות "אולד מאסטרס", לא יסלח לרומברג; 3. מי שאוהב את רומברג, יתלה אותו. האמן ודאי מעדיף את האפשרות האחרונה בתנאי שתהיה בסלון.